

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-11-20

Diarienummer 0361/19

Handläggare

Johan Rülcker

Telefon: 031-367 83 43

E-post: johan.rulcker@intraservice.goteborg.se

Remissvar avseende Infrastrukturdepartementets PM om genomförande av direktivet om inrättande av kodex för elektronisk kommunikation

Förslag till beslut

I nämnden för Intraservice:

Förvaltningens svar på remissen enligt tjänsteutlåtande och bilaga godkänns.

Sammanfattning

Intraservice skall för Göteborgs Stad svara på remiss avseende: Genomförande av direktiv om inrättande av kodex för elektroniska kommunikation. I remissen föreslagen lag ersätter nuvarande lag om elektronisk kommunikation (2003:389). Syftet med ändringarna, från EU:s direktiv, är att skapa en inre marknad samt att nyttja ökad konkurrens. Lagförslag som påverkar Göteborgs Stad handlar i första hand om leverantörers tillgång till olika former av nät och tillhörande utrustning samt tillgång till byggnader. Påverkan på Göteborgs Stad är ofta, men inte uteslutande, indirekt via leverantör eller operatör som äger avsedd utrustning.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Samverkan

Ärendet samverkas med de fackliga representanterna i FSG 2019-11-21.

Bilagor

1. PM Genomförande av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation
2. Remissmissiv
3. Undantag från lokaliseringsprincipen (SKL)
4. Förvaltningens remissvar

Ärendet

Intraservice ska svara på regeringskansliets remiss I2019702319/D, 2019-08-30. Remissvar skall vara Infrastrukturdepartementet tillhanda senast 2 december 2019.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs kommun är inbjuden som remissinstans i regeringskansliets remiss I2019702319/D, 2019-08-30. Nämnden för Intraservice har fått uppdraget att svara på remiss av *PM Genomförande av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation* (se bilaga 1). Göteborgs kommun som remissinstans är inte skyldig att svara på remissen, det finns dock goda skäl att svara på de delar som kan komma att påverka bland annat stadens kommungemensamma tjänster.

Regeringen vill ha synpunkter på förslag eller material i betänkandet, remissen är inte begränsad till viss del av betänkandet. I utredningen avseende remissen lyfts de delar fram som kan vara av betydelse för Göteborgs Stad. I remissen tas de delar med som kan komma att påverkas med hänsyn till EU-direktivet som ligger till grund för betänkandet, samt med hänsyn föregående lag om elektronisk kommunikation (2003:389), eftersom lagen föreslås ersättas (Förkortas fortsättningsvis: LEK). Ytterligare 26 lagar påverkas.

Remissvaret ska ha kommit in till Infrastrukturdepartementet senast den 2 december 2019. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Promemorian är på 752 sidor inklusive två bilagor; bilaga 1 är europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972, bilaga 2 är europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1971. Den sistnämnda ger ett syfte till förordningen:

Att skapa en inre marknad för elektronisk kommunikation inom unionen, samtidigt som ökad konkurrens nyttjas för att säkerställa en hög investerings- och innovationsnivå och ett starkt konsumentskydd. (EU 2018/1971, sid 1, stycke 1 (1))

Hemställan från SKL

Sveriges kommuner och landsting inlämnade den 7 november en hemställan till regeringen. I hemställan föreslås införande av ett undantag i lagen om elektronisk kommunikation (LEK) i samband med pågående revidering. Undantaget avser undantag från lokaliseringsprincipen för kommunala bolag (se bilaga 3). Ett undantag skulle göra det möjligt för kommunala bolag att utföra ”bredbandsverksamhet” utanför den egna kommungränsen, vilket undanröjer hinder för bredbandsutbyggnad. Begreppet bredbandsverksamhet föreslås av SKL definieras enligt följande:

Med bredbandsverksamhet avses i denna lag att anlägga, inneha, tillhandahålla och driva ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål.

Bedömning

Göteborgs Stad bör stödja en effektiv bredbandsutbyggnad såväl lokalt som nationellt.

Remiss

Förslag på skrivelse för att stödja hemställan enligt följande:

”Det finns i dag ett stort behov för stadsnäten att samverka över kommungränserna i syfte att skapa effektiva verksamheter och på så sätt främja bredbandsutbyggnaden. Vi ställer oss därför bakom det förslag om att undanta stadsnäten från lokaliseringsprincipen som lämnats in av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (Ert dnr. I2019/02319/D).”

Tillträde till ledningar i en byggnad

En operatör, eller någon som äger ledningar i ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät som operatören råder över, får efter ansökan av en annan operatör förpliktas att mot skälig ersättning lämna tillträde till ledningarna i en byggnad eller fram till första utlopps- eller förgreningsstället. Förpliktelsen får innefatta skyldighet att lämna tillträde till tillhörande faciliteter. En skyldighet enligt första stycket får åläggas endast om anläggning av ytterligare

infrastruktur bedöms olönsam eller fysiskt ogenomförbar. Skyldigheten får förenas med villkor för tillträdet och de villkor som behövs för att uppnå ickediskriminering och insyn i tillhandahållandet. (EU 2018/1971, sid 458, 5 Kap, 30§)

30§ överensstämmer med motsvarande skrivning i nuvarande LEK.

Paragrafen kan vara tillämplig inom det stadsnät som förvaltas av Gothnet/Tele2 och där staden är kund. Stadsnätet når cirka 1500 accesspunkter inom Göteborgs Stad och distribuerar idag data via flera nät, bland annat: Administrativa nätet, pedagogiska nätet, fritt publikt nät och tekniskt nät. Från respektive accesspunkt utgår vanligtvis ett fastighetsnät.

Eftersom en mycket stor del av stadsnätet ligger inom tätbebyggt område finns vanligtvis alternativ till den infrastruktur som stadsnätet erbjuder. Trots detta kan det finnas ett kommersiellt intresse av stadsnätet då kommande 5G-teknik kräver att master sätts upp tätt, vilket i sin tur kräver fiber i omedelbar närhet. Intresset för IoT inom stadsnätet är svårbedömt men behovet kommer att eskalera över tid.

Säkerhet

Inget att tillägga.

Bedömning

Eftersom paragrafen redan finns i LEK och påverkan på staden och dess verksamheter är begränsad, bedöms möjligheten att få igenom ändringar som ringa. De begäranden som enligt paragrafen kommer staden tillhanda skall administrativt utmynna i förslag och samråd inom 30 dagar, vilket får anses vara en acceptabel tid för hantering av ärende.

Remiss

Paragrafen föranleder inte några förslag avseende föreliggande remiss.

Tillträde till ytterligare nätdelar närmast slutanvändaren

Om det finns särskilda skäl för det får en skyldighet som avses i 30 § även avse nätdelar bortom första utlopps- eller förgreningsstället. Skyldigheten får även avse aktivt och virtuellt tillträde. (EU 2018/1971, sid 458, 5 Kap, 31§)

31§ är ny i förhållande till LEK.

Som fortsättning på 30§ ger 31§ tillträde till nät direkt mot användaren, inklusive den hårdvara som kan finnas monterad längs vägen. Här kan intresset från annan operatör vara stort inom mindre områden där stadsnätet är dominerande. Platser som kan komma ifråga är de som gränsar till tätort och de mindre områden inom kommunal verksamhet

där endast stadsnätet är väl utbyggt. Intresset för en kommersiell aktör kan förutom 5G vara sakernas internet / IoT, då särskilt om utvecklingen går mot specialisering för vissa kundsegment (exempelvis skola).

Säkerhet

Det finns en problematik i virtuellt och aktivt tillträde (möjligheten att göra ändringar på distans). Byggnader där tillträde sker kan innehålla känslig information utan att byggnaden för den sakens skull är klassad som skyddsobjekt enligt säkerhetsskyddslagen. Ett aktivt och virtuellt tillträde kan äventyra data på flera olika sätt via hårdvara. Felaktigheter i mjuk- och hårdvara som innebär ett problem kan idag vara okänd.

Bedömning

Eftersom paragrafen är ny finns det större möjlighet till påverkan. Säkerhetsmässigt finns det en osäkerhet avseende aktivt och virtuellt tillträde som behöver beaktas i dialog med den operatör som lämnat in ansökan.

Remiss

Ändra i paragrafen ordet ”nätdelar” till ordet ”nät” för att säkerställa nödvändig dialog innan tillträde ges till hårdvara där aktivt och virtuellt tillträde kan skapa problem.

Tillträde för montering av trådlösa accesspunkter med kort räckvidd

Statliga myndigheter, kommuner och landsting ska på rättvisa och rimliga villkor på begäran av en operatör medge tillträde till byggnader, anläggningar och föremål som är tekniskt lämpliga att montera trådlösa accesspunkter med kort räckvidd på eller som behövs för att ansluta sådana accesspunkter till ett stamnät. Det åligger den som medger tillträde att söka sådana tillstånd som krävs för att tillträdet ska kunna realiseras och som operatören själv inte kan söka.

En begäran om tillträde får avslås om tillträdet inte är rimligt med hänsyn till

- 1. den fysiska infrastrukturens tekniska lämplighet för det avsedda tillträdet,*
- 2. brist på utrymme i den fysiska infrastrukturen,*
- 3. personlig säkerhet och folkhälsa,*
- 4. risk för skada för allmän säkerhet, totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt,*
- 5. risk för att andra tjänster som infrastrukturen används för störs, eller*
- 6. andra liknande omständigheter.*

Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa myndigheter ska vara undantagna från skyldigheten att medge tillträde.

(EU 2018/1971, sid 458, 5 Kap, 45§)

Paragrafen är ny och gäller för myndigheter, kommuner och landsting. Bolag, även kommunala, är undantagna. En begäran om tillträde skall behandlas och besvaras inom två månader. Skäl för avslag kan ges enligt listan i 45§ vilken inte är uttömmande. I listan saknas helt och hållet hänsyn till byggnadens värde vilket kan göra det svårt att hävda att en byggnad är skyddsvärd, exempelvis kulturminnesmärkt. Listans punkt 4 tar hänsyn till övergripande säkerhet men det finns ingen punkt som specifikt hanterar säkerhet i nät, här kan svarande myndighet möjligen förlita sig på punkt 5 och 6.

Säkerhet

Skyddsvärda objekt eller föremål kan förstöras av mängden föremål som behöver sättas upp. Överblicken avseende uppsatta objekt kan bli svår.

Bedömning

Paragrafen är ny och vänder sig bland annat mot kommuner vilket kan underlätta påverkan. Syftet är säkerligen att få upp master för 5G men även att få upp teknik för sakernas internet (IoT). Antalet enheter som kan komma att monteras är idag inte överblickbar, helt säkert är att behovet kommer att eskalera över tid.

Remiss

Punktlistan bör förtydligas avseende byggnaders värde och nätsäkerhet. Två nya punkter föreslås:

1. värdefull byggnad eller område
2. risk för data, information eller integritet.

Nödkommunikation

Den som tillhandahåller en talkommunikationstjänst eller en internetanslutningstjänst i ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät ska se till att tjänsten uppfyller rimliga krav på tillgänglighet vid extraordinära händelser i fredstid.

Den som tillhandahåller en talkommunikationstjänst ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgång till alarmeringstjänster utan avbrott och att meddelanden enligt 34 § kan skickas ut utan avbrott.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om på vilket sätt skyldigheterna ska fullgöras och om undantag från skyldigheterna. (EU 2018/1971, sid 487, 7 Kap, 32§)

Enligt 34§ omfattar den här skyldigheten tillhandahållare av talkommunikationstjänster och internetanslutningstjänster, vars tjänster tillhandahålls i ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät. De aktuella tjänster som finns inom Göteborgs Stad bör redan uppfylla lag motsvarande 34§,

Säkerhet

Inget att tillägga.

Bedömning

Paragrafen kan lämnas utan vidare åtgärd.

Möjligheten till RLAN

Den som tillhandahåller ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst får inte begränsa slutanvändares möjligheter att ansluta terminalutrustning till trådlösa lokala nät eller att erbjuda andra slutanvändare anslutning till trådlösa lokala nät.

(EU 2018/1971, sid 489, 7 kap, 38§)

Intraservice tjänst för fritt wifi (goteborgfree) kan sägas vara ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät i enlighet med 38§, Tjänsten är idag obegränsad vad gäller möjlighet

till inloggning på de accesspunkter där tjänsten är aktiverad. Tjänsten är igång dygnet runt och ger en bandbredd på 5Mb/s. Tjänsten köps separat och som helhetslösning vilket innebär att internetaccessen exempelvis går via separat brandvägg i stadens miljö.

Säkerhet

Spårbarhet förloras om användare erbjuder andra användare anslutning via sin utrustning.

Bedömning

Paragrafen kan påverka hur vi erbjuder tjänsten i framtiden, men idag finns inga konflikter mellan paragrafen och erbjuden tjänst. Kan för närvarande lämnas utan åtgärd.

Remiss

Föreslår anmärkning på paragrafen men utan förslag på ändring. Anmärkning: När slutanvändare ansluter via annan slutanvändares utrustning förloras spårbarheten.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har besvarat remissen utifrån de perspektiv som är relevanta och angelägna för Göteborgs Stad. Förvaltningens remissvar föreslås skickas till Infrastrukturdepartementet.

Johan Rülcker

IT-controller

Malin Lundqvist

Verksamhetschef IT

Peter Söderström

Förvaltningsdirektör